

ดอกไม้ริมทาง

นักปราชญ์กล่าวว่าการเดินทางให้ประสบการณ์ใหม่กับชีวิตเสมอ กวีเอกของโลกได้เรียงร้อยวลีสละสลวยไว้มากมายถึงสิ่งที่พวกเขาประทับใจและเรียนรู้จากการเดินทาง หนังสือที่เล่าเรื่องราวการเสด็จเยือนนานาประเทศในวาระโอกาสต่างๆ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ซึ่งพระองค์ท่านได้ทรงบรรยายภารกิจประกอบภาพถ่ายทิวทัศน์สอดแทรกด้วยแนวคิดและเรื่องขำขันชวนหัวเราะอันเป็นเอกลักษณ์ที่น่ารักของพระองค์ท่าน กลมกลืนเรียบง่ายน่าอ่านทุกฉบับ เป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญของนักวิชาการบ้านนอกให้ออกเดินทางในทุกตัวอักษรบ้าง โดยอาศัยเว็บไซต์เป็นช่องทางการสื่อสารให้ท่านผู้สนใจได้อ่านเล่นกันเพลินๆ

เพื่อผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากภาระงานประจำ เรียกความสดชื่นแจ่มใสกลับคืนมา หลังจากสิ้นสุดปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ที่สุดแสนจะยุ่งเหยิง เนื่องจากปีที่ผ่านมาประเทศไทยทำให้ทั่วโลกปั่นป่วน ด้วยโรค EMS ทำให้ผลผลิตกุ้ง ๖ แสนกว่าตัน ลดลงเหลือไม่ถึง ๒ แสนตัน ฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งอุตสาหกรรมอาหารแช่แข็ง โรงงานอาหารสัตว์ และแรงงาน เจ็งกันระนาวกราวรูต คสช. จึงอนุมัติให้กรมประมงใช้งบกลางของประเศมาแก้ไขปัญหาโรคระบาดกุ้งขาวแอฟริกาที่สำคัญคืออนุมัติตอนปลายปีเหลือเวลาทำงานเพียงเดือนครึ่ง จำละหวั่นปั่นป่วนกันไปทั้งกรม ทั้งนี้ผลผลิตกุ้งโดยรวมของ

สีส้มของฤดูใบไม้ร่วง

ประเทศจะเป็นอย่างไรนั้นก็คงต้องใช้เวลาอีกสักระยะหนึ่งถึงจะรู้ผล เพราะมีปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้มากมาย วิธีการผลิตเชิงเดี่ยวความหนาแน่นสูง มุ่งเน้นผลตอบแทนที่เป็นเงินกำไรให้ได้ในระยะเวลาสั้นที่สุดที่ผู้ประกอบการเกษตรกรรมสมัยใหม่ดำเนินการมานาน บัดนี้ ธรรมชาติได้ส่งผลสะท้อนกลับอย่างรุนแรงเหมือนเราตีลูกเทนนิสอัดเข้าข้างฝา ยิ่งเราเพิ่มแรงตีเท่าใด พลังสะท้อนกลับก็แรงมากขึ้นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เกษตรกรและผู้ส่งออกต้องการดำเนินธุรกิจต่อไปให้ได้เพราะหมายถึงปากท้องของตนเอง ผู้บริหารภาครัฐก็พยายามผลักดันไปตามวิถีทางที่เห็นว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว แผนงานและมาตรการต่างๆ จึงถูกผลักดันออกมาจนหายใจหายคอแทบไม่ทัน เพื่อรักษาระดับรายได้จากการส่งออกที่นักเศรษฐศาสตร์สมัยปัจจุบันเขาบอกว่าเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้กระจายไปยังภาคส่วนต่างๆ ลงถึงรากหญ้า ระเบียบราชการก็แน่นอนหนาผู้ปฏิบัติต้องรอบคอบรัดกุม เจ้าหน้าที่ยิ่งเร่งรัดมากเท่าใดโอกาสพลาดก็มากขึ้นเท่านั้น พอประคับประคองให้งานผ่านไปก็ก็ต้องกลับไปพักผ่อนเสียบ้าง

บรรยากาศ Farmer market ตลาดนัดสไตล์อเมริกันลูกทุ่งที่เกษตรกรนำผักผลไม้และผลผลิตมาจำหน่ายโดยตรง มักจัดเดือนละครั้ง สองครั้งในฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วง

วันที่ ๔ เดือนตุลาคมเป็นช่วงฤดูใบไม้ร่วง ตำบล

โรงงานเบียร์ Coors

Arvada เมือง Denver รัฐ Colorado ไปไม้สี่เขี้ยวสลัป เหลืองสลัปแดงทั่วทั้งเมืองและ บางวันก็มีฝนตก คนเมืองนี้เขา บอกว่าปีนี้ฝนตกมากกว่าปกติ หลังจากแห้งแล้งติดต่อกันมา หลายปี จริงหรือไม่ก็ไม่อาจจะรู้ได้ เพราะเราไม่ได้เป็นผู้อยู่อาศัยถาวร แต่เรื่องฟ้าฝนนี้เป็นเรื่องใหญ่จริงๆ

เพราะเกี่ยวเนื่องกับชีวิตของพืชสัตว์มนุษย์ทุกต้นทุกตัวและทุกคน เกิดประเด็นให้ กังขา เพราะเราเคยแต่ดูภาพยนตร์ Cowboy พระเอกมาดเท่ห์ พกปืนสั้นปืนยาวขี่ ม้าบุกตะลุย Wild West ผจญเหล่าร้ายและอินเดียนแดง ผ่านทุ่งหญ้าแห้งแล้งสุด ลูกหูลูกตาที่มีต้นตะบองเพชรต้นใหญ่กว่าคน แต่มาวันนี้ฝรั่งบอกเราว่าฝนตกมาก

ลำธารน้ำช่วงที่ไหลผ่านเมือง Golden

ตำบล Arvada ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศสหรัฐอเมริกาแต่อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของเทือกเขา Rocky จึง น่าจะได้รับอิทธิพลจากพายุไซโคลนที่หอบเอาความชื้นมาบ้าง ถึงแม้ระยะทางจะห่างไกลจากมหาสมุทรแอตแลนติกมากก็ตาม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี ๑๘.๒ นิ้ว และได้น้ำเพิ่มเติมอีกหลายทาง กล่าวคือ หิมะตกในพื้นที่ประมาณ ๓๐ กว่านิ้ว ตกบนยอดเขาสูง ใกล้เคียงอีก ๑๐๐ กว่านิ้ว ซึ่งจะละลายลงมาในฤดูร้อน น้ำใสแจ้ว เย็นเฉียบตลอดปี เกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์ดี และที่ตำบล Golden ใกล้ๆ กันนั่นเอง Adolph Coors และ Jacob Schueler ชาว เยอรมันได้มาตั้งโรงงานผลิตเบียร์ Coors ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๗๓ แล้ว หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุด คือ “น้ำ” Colorado spring ผลิตเบียร์ แล้วรสชาติอร่อย ซึ่งก็น่าจะจริงของเขาเพราะดื่มเข้าไป ๓ แก้ว ๓ รสชาติ ตามฟรีโควต้าที่เขาให้มาก็มาได้ทีพอดี

ดอกไม้กลางทุ่งหญ้าแถบภูเขา Rocky

สัปดาห์ต่อมาเดินทางไปทางตะวันตกลัดเลาะตาม แม่น้ำโคโลราโดไปเรื่อยๆ พื้นที่สองข้างทางเห็นแต่ทุ่งหญ้าแห้งๆ อาจเนื่องจากเป็นช่วงฤดูใบไม้ร่วง ภูเขาหัวโล้นมีต้นสนประปราย และมีการเลี้ยงวัวกันมากแถบนี้ เมื่อเริ่มข้ามเทือกเขา Rocky ความ แห้งแล้งก็ปรากฏแก่สายตามากขึ้นเป็นลำดับ ผ่านเข้าสู่เขตรัฐ Utah ซึ่งเป็นที่ตั้งของทะเลสาบน้ำเค็ม Grate salt lake ข้อมูล บอกว่าเมืองนี้มีฝนตกเฉลี่ยเพียงปีละ ๑๕.๗ นิ้ว ปริมาณหิมะไม่ แน่นนอนเนื่องจากความร้อนแฝงที่สะสมในน้ำที่มีเกลือละลายอยู่มาก จึงอาจมีหิมะตกได้ตั้งแต่ปีละ ๑๕ - ๕๐ กว่านิ้ว เราจะพบว่าใน

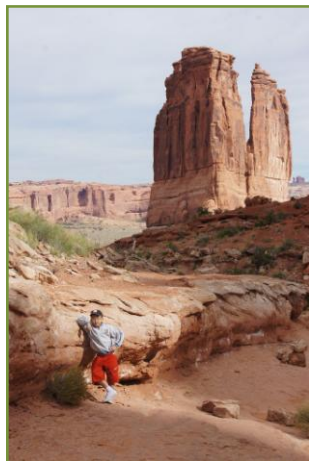

สีสันของเมือง Candy Mountain รัฐ Utah มีกิจกรรมท่องเที่ยวขี่จักรยานภูเขา ล่องแก่ง แคมป์ รถ ATV ซี่ม้า ตกปลา

สภาวะแวดล้อมที่ทุรกันดารที่สุดเกินกว่ามนุษย์จะทนทานได้ทุกแห่งในโลกนี้ มักจะมีสิ่งมีชีวิตครอบครองเป็นเจ้าของพื้นที่อยู่เสมอ ใครปรับตัวอยู่ได้ในสภาวะแวดล้อมโหดยิ่งยวดมากเท่าใดศัตรูคู่แข่งยิ่งน้อยเท่านั้น อาร์ทีเมีย (Artemia) เจ้าแพลงก์ตอนสัตว์ตัวเล็ก กระจิวหิว นุ่มนิ่ม ไม่มีเขี้ยวเล็บและพิษสงใดๆ จึงแพร่พันธุ์ครอบครองพื้นที่ Grate Salt Lake ปริมาณมากมายมหาศาล คนอเมริกันเก็บเกี่ยวไซ (Cyst) อาร์ทีเมียส่งจำหน่ายไปทั่วโลกมูลค่าปีละหลายพันล้านดอลลาร์ ความจำกัดของปริมาณน้ำใช้ในกิจกรรมการดำเนินชีวิตทำให้พืชพรรณไม้ในพื้นที่กึ่งทะเลทรายเติบโตช้ามาก เมื่อฝนตกจึงเกิดการกัดเซาะอย่างรุนแรง เกิดเป็นโหดเขาหินผารูปทรงแปลกตาให้เที่ยวชม

Sunset view point อุทยานแห่งชาติ Bryce

ดอกไม้ในหุบเขา Canyon อุทยานแห่งชาติ Zion

การเดินทางครั้งนี้ไม่ได้ขึ้นสูงไปถึง Grate salt lake หรือ Grand Canyon ผ่านเขตพื้นที่ตอนใต้ของรัฐ Utah และรัฐ Arizona แล้วเข้าสู่เขตรัฐ Nevada สองข้างทางแทบจะไร้ร่องรอยของผู้อยู่อาศัย มีที่พักรถเป็นระยะๆ ภูมิทัศน์เป็นเขาสูง หุบเขากว้าง โตรกลึก แต่ก็พอมองเห็นว่ามึร่องรอยของน้ำกัดเซาะเป็นทางน้ำไหลผ่าน กวาดสายตาไปรอบสองข้างทางมีแต่หินกับต้นตะบองเพชร ทว่าเมื่อตั้งใจมองหา ก็พบว่า มีดอกไม้เล็กๆ เบ่งบานอยู่ในระบบนิเวศที่แห้งแล้งนี้ หลายชนิด มีอยู่กอหนึ่งน่าสนใจมาก ไม่มีใบเลย กิ่งต่อกันไปเป็นข้อเป็นปล้องเป็นโครงตาข่าย แทบทุกข้อมีดอกสีส้มสดใส คิดเอาเองว่าเราช่างเป็นคนโชคที่โชคดีเสียยิ่งกระไร จะมีใครสักกี่คนในโลกที่ได้เห็น

แวะรับประทานอาหารไทยที่ Las Vegas ซึ่งเป็นเมืองที่สร้างขึ้นสำหรับเล่นคาสิโนโดยเฉพาะ

ดึงดูดผู้คนให้เข้ามาใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ใช้ทำอะไรก็ไม่ได้ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีเพียง ๔.๑๙ นิ้ว หิมะตกเพียงปีละ ๐.๓ นิ้ว เมื่อเข้าเขตรัฐ California แรกๆ ก็

ดอกไม้กลีบแข็งขนาดเล็ก ข้างทางแถบรัฐ Utah ร่องรอยของดินแตกระแหงหลังฝนตก

กอไม้ขนาดเล็กหน้าตาคล้ายพญาไร้ใบ ข้างทางแถบรัฐ Arizona

ยังแห้งแล้งอยู่มาก ต่อเมื่อเข้าใกล้ฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกไปเรื่อยๆ จึงมีความชุ่มชื้นมากขึ้น พบฟาร์มและบ้านเรือนหนาแน่นขึ้นตามลำดับ แวะเข้าไปเยี่ยมชมอุทยานแห่งชาติ Yosemite ที่รำลึกกันหนักหนาว่าธรรมชาติงดงามมาก ภูมิประเทศเป็นเขาสูงชันและป่าสน คนอเมริกันสร้างโรงแรมหรรษาห้าดาวในใจกลางพื้นที่อุทยาน แอมยังบันทึกไว้ว่า กษัตริย์ ราชินี ประธานาธิบดี ดาราภาพยนตร์ และบุคคลสำคัญมากมายเคยมาพักที่นี่ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เขาบอกว่าปีนี้ประสบปัญหาแห้งแล้งนาน ๖ เดือน น้ำในลำธารและอ่างเก็บน้ำแห้งเหือด ภาวะแห้งแล้งจึงทำให้เกิดไฟไหม้ป่าสนเสียหายเป็นบริเวณกว้าง ผู้คนรอคอยฝนที่จะตกในฤดูใบไม้ร่วงและหิมะที่จะตกในฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง ข้อมูลบอกว่าตามปกติจะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๖.๗๘ นิ้ว และได้น้ำจากหิมะอีกเฉลี่ยปีละ ๓๕ นิ้ว น้ำตกที่เราอุตส่าห์เดินเข้าไปไกลตั้ง ๒ ไมล์ น้ำไหลรินน้อยมากจนแทบจะขาดสาย เขาบอกว่าจะไหลแรงสวยงามในฤดูร้อนเมื่อหิมะละลาย

ต่อเมื่อเข้าไปเยี่ยมชม Muir Woods National Monument ซึ่งมีต้น Red Wood ขนาดใหญ่ที่รอดจากการตัดฟันของคนอเมริกันยุคบุกเบิก เหลืออยู่เพียงหุบเขาเดียวในเมือง San Francisco พบว่า ความชื้นสูงมากจนมอสและไลเคนเกาะตามพื้นดินและกิ่งก้านต้นไม้ ก็อนุมานเอาเองว่าพื้นที่บริเวณนี้ทั้งหมดน่าจะเคยเป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยไอน้ำที่ลมหอบเข้ามาจากมหาสมุทรแปซิฟิกเมื่อกระทบกับความเย็นก็กลายเป็นหมอกชุ่มชื้นไปทั่วพื้นที่ ภูมิอากาศเป็นแบบเมดิเตอร์เรเนียน ฝนตกในฤดูหนาว เพาะปลูกพืชพรรณธัญญาหารองกวม เป็นชัยภูมิสำหรับการสร้างบ้านเมือง โดยเฉพาะองุ่นที่นำต้นพันธุ์มาจากยุโรป California จึงเป็นแหล่งผลิตไวน์ชั้นดี ฝรั่งเศสบอกว่าเดี๋ยวนี้ชุมชนเมืองและการเกษตรกรรมเติบโตจนปริมาณน้ำไม่เพียงพอ น้ำบาดาลก็มีจำกัด

เมือง Oakdale มีสวนไม้ผลตลอดสองข้างทาง แอปเปิ้ล พรุณ วอลนัท สตรอเบอร์รี่ องุ่นแบล็คเบอร์รี่ ๗ ชนิด รถนานับชั่วโมงก็ยังไม่ตลอดพื้นที่เพาะปลูก ชาวเมืองและชาวเวียดนามผู้อพยพมาปลูกพริก หอม ขิง ข่า ตะไคร้ ๗ ขายเป็นอยู่ข้างทาง คนลาวเปิดร้านขายของชำมีปลา ร้า กระเพรา โหระพา กระเทียม มะนาว ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ครบครัน เราจึงได้รับประทานต้มยำกุ้งเต็มสูตรด้วยฝีมือของเราเอง ที่นี่บ้านเมืองหนา เขาปิดสนิท ต้มยำทำแกง

อุทยานแห่งชาติ Yosemite

พืชน้ำ ดอกหญาภิรมตลิ่ง สาหร่าย และกุ้ง Craw fish ในลำธารเมือง Oakdale รัฐ California

ในครัวกลางบ้าน ฝรั่งเศสจามกันน้ำหูน้าตาไหล ต้องรีบเปิดหน้าต่างเป่าพัดลมกันวุ่นวาย ฝรั่งเศสยังโวยวายอีก พวกคุณทำอะไรกัน My house small fishy ฝรั่งเศสไม่คุ้นกับกลิ่นน้ำปลา พริกชี้ฟ้าเผ็ดมาก คาดเตาเอาเองว่าผู้อพยพน่าจะนำเมล็ดพันธุ์ไปจากแถวบ้านเรา ฝรั่งเศสก็คุยเกทับว่า อเมริกาสามารถผสมพันธุ์พริกได้เผ็ดเป็นลำดับที่ ๑ ของโลก แต่ไม่เป็นที่นิยมกันเพราะเผ็ดเกินไป

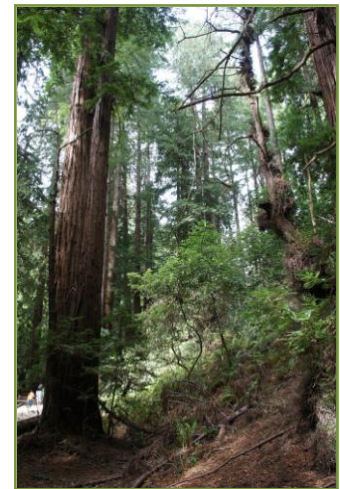

ต้นตะบองเพชรในร้านขายต้นไม้ เขียนคำเชิญชวนลูกค้า Save the water buy cactus

พืชและสัตว์ใช้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมเพื่อความอยู่รอดและขยายเผ่าพันธุ์ ส่วนมนุษย์ใช้วิธีการปรับแก้สภาพแวดล้อมเพื่อให้ตัวเองอยู่สุขสบาย คนยุโรปเอาม้าเข้าไปใช้งานในทวีปอเมริกาเหนือซึ่งไม่เคยมีม้ามาก่อน คนเอเชียที่ไปตั้งหลักปักฐานอยู่ในอเมริกาเออฟริก ข่า ตะไคร้ ไปด้วย เพราะเป็นเครื่องปรุงอาหารที่ขาดไม่ได้ วิศวกรสร้างระบบชลประทานกักเก็บน้ำ ควบคุมปริมาณและทิศทางการระบายน้ำไปใช้ประโยชน์ นานับประการ พื้นที่แห้งแล้งก็ส่งน้ำเข้าไปเพื่อการอุปโภคบริโภค ขุดเจาะน้ำบาดาลทำให้พื้นดินสามารถเพาะปลูกพืชพรรณธัญญาหารได้ พื้นที่ชุ่มน้ำก็ระบายน้ำออกทำให้น้ำไม่ท่วมขัง ต้นไม้ใหญ่ที่เป็นร่มเงาปกคลุมพื้นดินให้ชุ่มชื้นและคายน้ำสู่บรรยากาศ

โค่นล้มมาสร้างบ้านเรือน หากคิดตามหลักวิชาการแล้ว ภาวะแห้งแล้งและชุ่มน้ำที่เปลี่ยนไปจากฤดูกาลดั้งเดิมนั้นส่งผลกระทบต่อตรงต่อกลไกการดำรงชีวิตของพืชพรรณสัตว์ทั้งบนบก ในน้ำ และในอากาศ เจ็อนไซท์ที่เคยส่งเสริมสิ่งมีชีวิตบางชนิดให้สามารถสร้างอาณาจักรได้อย่างหนาแน่นครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางสลายไป การแก่งแย่งแข่งขันกับพืชพรรณชนิดใหม่ทำให้พืชและสัตว์หลายเผ่าพันธุ์สาปสูญไปจากระบบนิเวศแบบใหม่

มนุษย์ก็ยังคงค้นหาและตัดแปลงธรรมชาติต่อไป อาร์ทีเมียที่เคยครอบครองอาณาจักรอยู่ในทะเลสาบน้ำเค็มจัดกลางทะเลทรายของอเมริกาที่แห้งแล้งแทบไม่มีฝนตกเลย เมื่ออยู่ในมือของนักวิชาการประมงและเกษตรกรไทยในประเทศที่ภูมิอากาศที่ชุ่มฉ่ำไปด้วยน้ำฝนมากกว่า ๖๐ นิ้วต่อปี การผลิตอาร์ทีเมียตัวเต็มวัยกลับกลายมาเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญในวงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของไทย กุ้งขาวแปซิฟิกซึ่งเป็นสัตว์น้ำประจำถิ่นในอเมริกากลาง นักธุรกิจการเกษตรของไทยก็นำเข้ามาเพาะเลี้ยงขายเป็นธุรกิจแสนล้านบาท แล้วก็ล้มครืนพังพาบไป อะไรๆ ก็เป็นไปได้ เพราะวันใดที่มนุษย์หมดความสามารถในการควบคุมระบบที่สร้างขึ้น ทุกอย่างก็จะกลับคืนสู่สามัญตามครรลองของธรรมชาติ ดังเช่นเมื่อขอมผู้ทรงวิทยาการจากไป ปราสาทนครวัดที่เคยยิ่งใหญ่ก็กลับถูกปกคลุมด้วยป่าไม้ คนเขมรปัจจุบันไม่รู้จัก ไม่รู้แม้กระทั่งว่ามีปราสาทหินอยู่ที่ตรงนั้น จนกระทั่งชาวฝรั่งเศสสำรวจป่าเข้าไปพบ พระท่านว่า “อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา” การเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมดาของโลก การเดินทางพักผ่อนของนักวิชาการประมงบ้านนอกครั้งนี้จึงไม่ยากเอาเรื่องของโลกมาขบคิดให้หนักสมอง แค่วิวเล่นชมต้นไม้ใบหญ้าไปเพลินๆ ตา

ป่าไม้ Red Wood